

Culturele diversiteit in de (palliatieve) zorg

Vereniging
Transmurale
Zorg sterk in
verbinden

Karan Gokoel

Beleving van ziekte

- ▶ De manier waarop mensen ziekte beleven is voor een deel cultureel bepaald. In het westen gaat men doorgaans uit van een lichamelijke, rationele verklaring. Terwijl andere culturen en religies ziekte en genezing vaak verklaren door God of bovennatuurlijke oorzaken.
- ▶ Medisch model versus Holistisch model

4 lagen van bestaan

- ▶ Fysieke
- ▶ Rationele
- ▶ Mentale
- ▶ Spirituele

Definitie van gezondheid

- ▶ Positieve gezondheid:

Positieve gezondheid is een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf.

- ▶ Religieuze manier om naar gezondheid te kijken:

De ziel, geest en lichaam

Culturele en religieuze oorzaken van ziekte

- ▶ Vloek van iemand
- ▶ Straf van god
- ▶ Karma
- ▶ Beheksing/bezetenheid
- ▶ Slechte leefgewoonten
- ▶ Niet naleven van religieuze plichten
- ▶ Gebrek van zelfinzicht
- ▶ Negatieve energie

Spijswetten en eetgewoonten bij hindoestanen

- ▶ Eten geen rundvlees soms ook geen varkensvlees
- ▶ Eten vaak Surinaamse groenten, bij voorkeur
- ▶ Drinken doorgaans veel alcohol
- ▶ Eten veel zetmeel, zout en suiker
- ▶ Zijn vaak sub-assertief en kunnen voedingsgrenzen moeilijk aangeven
- ▶ Voeding is erg belangrijk, goddelijk aspect
- ▶ Vaak een of meerdere dagen vegetarisch dieet
- ▶ Hindoestanen vinden het niet altijd fijn om samen te eten of door een ander gevoed te worden

Spijswetten bij moslims

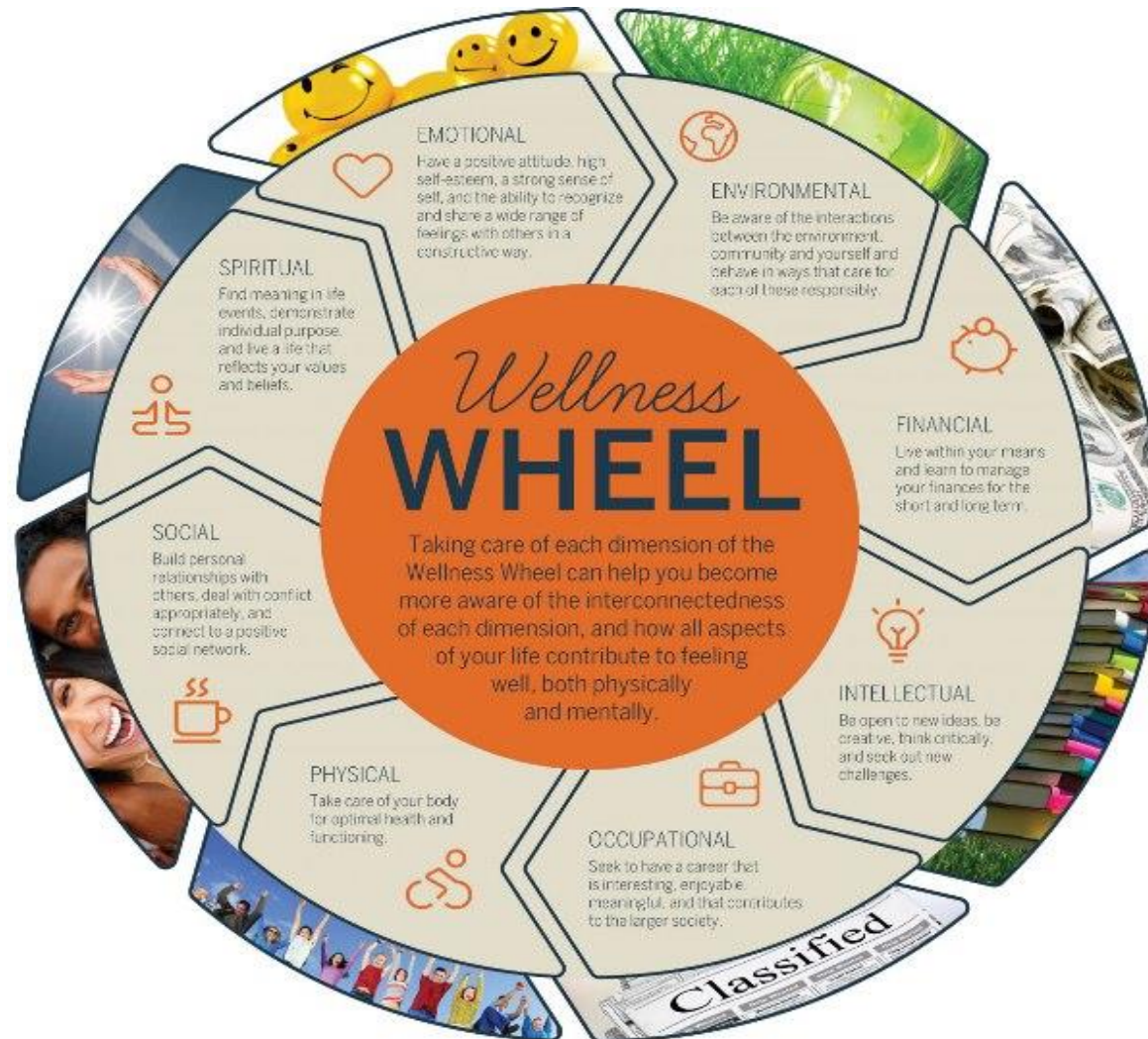
- ▶ Eten geen varkensvlees
- ▶ Eten halal voeding
- ▶ Vasten in de maand Ramadan
- ▶ Drinken doorgaans geen alcohol

Holistische benadering

- ▶ Benader je gezondheid holistisch? Dan beperk je je niet alleen tot het kijken naar een specifieke klacht waar je last van hebt. Je kijkt naar jezelf als mens in z'n totaliteit. Want, volgens de holistische visie ben je een eenheid: fysiek, mentaal, emotioneel en spiritueel. Dit betekent dat zowel je eet- en leefwijze evenals je emotionele gesteldheid plus ook erfelijke invloeden en externe omgevingsfactoren maken wie je bent en hoe je je voelt. Past alles als een puzzel perfect in elkaar? Dan ben je in harmonie. De energie stroomt vrij door je lijf. Je voelt je fit en vitaal. Je hebt geen lichamelijke en geestelijke klachten. Je zit gewoonweg goed in je vel.

Holistische aanpak

Betekenisvol

Betekenisvolle gewoonten

Gewoonten zijn handelingen of manieren van handelen die je gewend bent en die doorgaans, zonder erbij na te denken, uitvoert. Gewoonten zijn handelingen die iemand telkens op dezelfde routineuze manier te herhaalt. Bijvoorbeeld altijd 's morgens om 9 uur douchen of om 10 uur te ontbijten.

Betekenisvolle activiteiten

Betekenisvolle activiteiten zijn bezigheden die voor iemand van belang zijn. Activiteiten een gevoel van plezier bieden, gebaseerd op iemand zijn interesses, gewoonten en rollen. Dit zijn bijvoorbeeld hobby's of sport.

Betekenisvolle rollen

Betekenisvolle rollen geven het gevoel nuttig te zijn en wat te betekenen voor een ander. Dit kan bijvoorbeeld een rol als collega, vader/moeder of vriend/vriendin zijn. Het hebben van deze rol voor een ander geeft voldoening.

Zingevingbronnen

- ▶ Religieuze rituelen (inhuizen, terminale fase etc)
- ▶ Spirituele activiteiten (yoga en meditatie)
- ▶ Voedsel (reinheidsregels)
- ▶ Muziek (hindoestaanse, indiase)
- ▶ Betekenisvolle activiteiten (nieuws uit Suriname)
- ▶ Culturele en religieuze vieringen
- ▶ Familie (kinderen, kleinkinderen)

Behandelingen vanuit de cultuur/religie

- ▶ Wasi (kruidenbad)
- ▶ Djhare (tegengaan van het boze oog of aandoening)
- ▶ Dua (gebed voor genezing)
- ▶ Ziekezalving (sacrament in de palliatieve fase)
- ▶ Graha-shaanti/puja (rituele verering van goden/hemellichamen)
- ▶ Mantra recitatie
- ▶ Yoga
- ▶ Vrata (vasten)
- ▶ Oso-dresi (huis-tuin en kruiden medicijnen)

Vragen?

- ▶ Dank voor uw aandacht!